

Lezen en tekst: Matteüs 22:1-14 (met nadruk op vers 14)

Gemeente van Jezus,

Inwoners van Rotterdam zijn het ongelukkigst van Nederland. Dat is gebleken uit een onderzoek van de Atlas gemeenten. Dat heeft te maken met werkloosheid, gebrek aan gezondheid en ruimte. Nou, dat is best wel een uitdaging. Dat we in zo'n stad kerk mogen zijn. Want geloof brengt geluk. Ook dat blijkt uit onderzoeken. Dat het hebben van richting, verbinding, zingeving. Dat dat je geluksbeleving juist groter maakt. En dus is het fantastisch dat we hier, in deze stad, een gemeente mogen hebben. Wij hebben de taak geluk te brengen in onze omgeving. Het diepste geluk dat je maar kunt bedenken. Daarover gaat de preek.

Slide   Feest (met plaatje slingers)

God is een God van feest. Het is toch prachtig dat Jezus zijn gelijkenis zo begint. Hij staat overigens tussen een zeer kritisch publiek. Farizeeën, Schriftgeleerden. Hogepriesters en oudsten. Beetje zure mensen. Negatief en oordelend. Ze willen Jezus ook graag gevangennemen. Ze staan daar negatief te zijn. En dan begint Jezus onze tekst: het koninkrijk van God, dat is een feest!!

En als je de Bijbel doorbladert. Dan ontdek je: dat klopt! Wij focussen in het OT nog wel eens anders, maar als je objectief kijkt dan zie je dat de wetten van God doorspekt zijn met feesten. Allerlei regels zijn juist daaromheen gecentreerd! Oogstparty's, festivals, bevrijdingsfeesten en maaltijden met veel drank en eten. En als je de liederen bekijkt die God geeft. Ook zoveel feestnummers, of muziek voor onderweg naar een feest. Naar Jeruzalem. God is een God van feest.

Dat zie je ook in Jezus. Hij zegt het zelf: wie naar mij kijkt, die ziet wie God is. Nou, kom maar door. Het eerste optreden is meteen een bruiloft en een geschenk van 600 liter wijn. Jezus stond in de ogen van de calvinistische farizeeërs als een losbol. Viert feest met slechte mensen. We lezen ook dat hij veel aan de maaltijd aanlag en verbinding met mensen had onder een goed glas wijn. Mensen komen dan ook om te vragen waarom zijn leerlingen niet vasten. Jezus antwoordt op die vraag: 'bruiloftsgasten kunnen toch niet treuren zolang de bruidegom bij hen is?' (Mat. 9:15)

Je zou dat kunnen vertalen: waar God is, daar is het feest. Daar is blijdschap, vrolijkheid, genieten en gezelschap. Vandaar dat Jezus in onze tekst ook uitstraalt: hoe meer zielen, hoe meer vreugd! God staat bekend als een gulle God die breed uitnodigt.

Ik wil daar alvast twee dingen over zeggen.

Allereerst: hebben wij dit wel genoeg door? De uitbarsting van blijdschap vorige week in onze stad laat zien: heel veel mensen hebben behoefte aan verlossing. En dat geeft een enorme boost. Hoe is dat bij ons? Zit de stemming er nog een beetje in? En hoe kunnen we daar beter in worden?

Het tweede: in Rotterdam wonen veel ongelukkige mensen. Wat je ziet is dat er tegelijkertijd heel veel festivals worden georganiseerd. Even de zorgen vergeten. Even uit de sleur van elke dag. Maar ik vermoed dat juist de mensen die ongelukkig zijn daar niet mee bereikt worden. Hoe is dat met het gigantische feest van God?

Slide

Uitgenodigd

Het tweede dat opvalt aan de gelijkenis van Jezus is het brede uitnodigingsbeleid. Eerst de voorgenomen gasten. Die op de lijst staan. Het gaat zo bij zo'n feest in die tijd: ver voordat de datum daar is krijg je al een uitnodiging. En dan als alles klaar staat krijg je als het ware een herinnering. Nu is het tijd om te feesten! Maar al bij de eerste uitnodiging geven mensen aan dat ze geen zin hebben. De vader van de bruidegom neemt daar echter geen genoegen mee. Misschien draaien ze wel bij als het dichterbij komt. Maar nee, het gaat er nog harder aan toe. Negeren, dat is kwetsend! Gewoon andere dingen gaan doen. Die zij zelf belangrijker vinden. Anderen doden zelfs de dienaren die ze komen uitnodigen.

Ik kom zo terug op de duiding, maar wil eerst even verder. Want je ziet dan iets bijzonders gebeuren. In plaats van dat de koning zijn hart toesluit en zijn deuren dicht doet. In plaats daarvan doet hij zijn hart nog verder open. Hij gaat als het ware met wijdopen armen staan om iedereen te verwelkomen. Zo veel mogelijk mensen wil hij op zijn feest. En dan kijkt hij niet naar wie je bent of wat je doet. Je bent welkom als jezelf.

Wij hebben in de kerk denk ik te vaak normatief gedacht. Je hoort er pas echt bij als je ... En dan konden we wel wat invullen. Hier staat met nadruk (10): de dienaren gingen de straat op en brachten zo veel mogelijk mensen samen, zowel goede als slechte. Ja, in het Grieks staat dat andersom: zowel slechte als goede. Het maakt dus niet uit hoe je leven er uit ziet. Of je dat al op orde hebt. Of dat je nog op zoek bent en twijfelt. Het maakt niet uit welke zonden in je leven zijn. Jij bent welkom zoals je bent. Kom het feest meevieren! En dan krijg je geen alert als de stad vol is. Ik vond dat wel mooi, afgelopen maandag. Het waren er net geen 144.000. Maar wel waarschuwing dat de stad vol was. Kom maar niet meer. Nou, dat krijg je bij God niet te horen. In het huis van mijn vader zijn veel woningen, zegt Jezus. Plek zat. Kom er maar bij.

Ik vind het belangrijk daar aandacht voor te vragen. Door het einde van de gelijkenis kun je de indruk krijgen dat God een benepen God is. Die je afrekenet als je niet aan de norm voldoet. Maar niets is minder waar. Mensen die niet van een kerk zijn hebben vaak de gedachte, dat God een strenge portier is. Die bij de deur gaat selecteren wie het wel waard is en wie niet. Die gedachte hebben trouwens kerkmensen ook nog vaak. Maar hier zie ik een ander beeld: God nodigt breed uit voor zijn feest. Hij haalt zijn neus niet op voor de zondaars, hen die anders zijn, die niet meteen in het ideaalplaatje van een christen passen. Hij heet je van harte welkom. En zo mogen wij ook ruimte maken voor veel mensen. Dat betekent dus niet alleen dat je de deur wijd open zet. Maar ook dat je in je vormen uitnodigend bent. Dat je dus je best doet de mensen te bereiken, door laagdrempelig te zijn. Een hele klus.

Dus dat zijn twee belangrijke accenten: God is een God van feest en het uitnodigingsbeleid is breed!

(hier iets over doop Cathelijne)

Dan gaan we nu naar de meer pijnlijke kant van dit verhaal.

Slide

Afwijzende houding

Wat je goed moet beseffen, ik zei dat net al, is welk publiek onze Heer hier voor zich heeft. Het zijn de hogepriesters, de oudsten, de Farizeeën en schriftgeleerden. Matteüs vraagt daar in het vorige hoofdstuk expliciet aandacht voor. Daar moet je altijd goed op letten bij het lezen van de Bijbel: wie waren de eerste hoorders? Want vaak is dat de reden dat Jezus dingen op een bepaalde manier zegt.

Hij legt dus ook voor *die* groep uit dat God gul is en breed uitnodigt. Zij spraken slecht van al die mensen met wie Jezus om ging. Hoeren, verraders. Je zou kunnen zeggen: hooligans en mensenhandelaren. Die horen niet op het feest van God. Zo denken zijn. Die zijn niet welkom in de tempel. Eerst maar eens je bekeren en voldoen aan onze norm.

Nou, daar gaat Jezus in deze gelijkenis expliciet op in. Die eerste groep, dat is het volk van God in die tijd. De Joden. God heeft ze keer op keer uitgenodigd. Profeten, priesters, richters, koningen. Allemaal hebben ze het verteld: je bent welkom. Allemaal kondigden ze het feest ver van te voren aan. En nu, nu is de uitnodiging heel concreet: de bruidegom zelf is aanwezig! Maar de leiders van het volk gaan met de rug naar hem toe staan. Negeren zijn uitnodiging. Straks gaan ze hem zelfs doden. Met als gevolg, één generatie later, dat Jeruzalem ingenomen zal worden en de tempel verwoest.

Een enorme waarschuwing dus voor de mensen die op dát moment om Jezus heen staan. Dáár slaat de samenvatting aan het einde ook op. Velen zijn geroepen. Hij kijkt de mensen doordringend aan. Zijn hand gaat de kring rond: velen van jullie zijn geroepen. Maar weinigen zullen uiteindelijk aan de uitnodiging gehoor geven. Keer je om naar mij. Nogmaals roept Jezus ze op. Je bent welkom.

Maar hij ziet hun afwijzende houding. En dus zegt hij wat zal blijken: weinigen zijn uitverkoren.

Het is belangrijk om die uitspraak in zijn context te laten staan. Hier gaat het niet over uitverkiezing. Je kunt aan deze tekst zeker geen dogma vastplakken. Hem, zomaar, combineren met een andere tekst over een smalle weg. En dan mensen met een slecht gevoel de kerk uit sturen. Jezus heeft het hier tegen de leiders in zijn tijd. Je mag dat niet veralgemeniseren.

Slide   Bruiloftskleed

Maar ja, die ene man dan? Hoe zit dat? Want dat is ineens wel keihard. Ook hier weer goed lezen wat er bedoeld wordt!

Slechten en goeden zijn binnen. In ieder geval: allemaal mensen die eerst niet op de lijst stonden. Mensen die het van zichzelf niet waard zijn. Ze zijn uit alle uithoeken naar binnen gehaald. En vaak ging het zo, dat je bij de deur dan een bruiloftskleed krijgt. Volgens mij roept Jezus dat beeld ook op hier. Die mensen waren er geen van allen op gekleed. Van zichzelf. Geen van die mensen had er op gerekend. Dus zie je voor je dat bij de deur iedereen kleding krijgt uitgereikt om de boel zo vrolijk en licht mogelijk te laten zijn. Echt feest. Je laat je besognes achter je. En je voelt je op je plek. Daar zorgt de koning voor. Hij maakt je waard dat je dat feest mag vieren. Hij wil benadrukken dat je welkom bent. Doe of je thuis bent, zeg maar. Je hoeft je niet af te vragen of je wel gepast gekleed bent. Nee, de heer doet er alles aan dat jij je op je gemak voelt.

En dan is er die ene man, die heeft blijkbaar die kleren geweigerd. Die denkt: ik pas hier wel van mezelf. Ik voldoe wel. Ik kan hier in mijn eigen kloffie verschijnen. Kijk, dat is iemand die eigenlijk tussen de Farizeeën staat. Iemand die denkt dat hij beter is dan alle anderen. Dat hij van zichzelf goed genoeg is. Nee, mijn zonden hoeven niet afgewassen te worden. Ik red mezelf wel. Ik ben toch niet zo slecht als al die anderen. God, dank u wel dat ik niet ben als die tollenaar, die daar staat te bidden. Zoiets.

Die man beseft niet hoe bevoorrecht hij is. Dat hij de bruiloft mee mag vieren. Hij vind dat wel logisch, gezien zijn levensstijl. Hij heeft het wel verdiend. Dat is het beeld van deze man dat naar voren komt in onze tekst. En dan ben je aan het verkeerde adres.

God kan niets met zelfvoldaanheid of zelfs arrogantie. Genade is een kernwoord van de bediening van Jezus. Juist mensen die weten dat ze het niet verdienen. Die beseffen: het is de goedheid van de Koning dat ik uitgenodigd ben. Niet mij eigen prestatie, mijn eigen geloof, mijn eigen goede dingen. God nodigt mij niet uit omdat ik goed ben, maar omdat hij goed is! Ik ben zonder meer welkom. Maar dat dank ik wel aan hem en niet aan mezelf.

Hoe doe je dus een bruiloftskleed aan? Nou, door de vergeving en genade ook daadwerkelijk in jouw leven uit te leven. Niet neerkijken op anderen. Niemand veroordelen. Geen afstand houden. Naast anderen gaan staan. En ze meenemen. Meenemen naar binnen. Genade is niet alleen wat je krijgt. Maar ook wat je doorgeeft. Dan alleen laat je zien dat je het ook echt ontvangen hebt. Dan ben je uitnodigend, vergevingsgezind en bemoedigend. Kom mee, zeg je dan.

Want God is een God van feest. En hij nodigt breed uit. Wat hem betreft is er nog een wereld te winnen.

Amen